

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (четвърти състав)

14 март 2013 година *

„Неизпълнение на задължения от държава членка — Директива 92/12/ЕИО — Акцизи — Тютюневи изделия, придобити в една държава членка и превозени в друга държава членка — Изключително количествени критерии за преценка — Член 34 ДФЕС — Количествени ограничения върху вноса“

По дело C-216/11

с предмет иск за установяване на неизпълнение на задължения от държава членка на основание член 258 ДФЕС, предявен на 10 май 2011 г.,

Европейска комисия, за която се явяват г-н W. Mölls и г-жа O. Beunet, в качеството на представители, със съдебен адрес в Люксембург,

ищец,

срещу

Френска република, за която се явяват г-н G. de Bergues и г-жа N. Rouam, в качеството на представители,

ответник,

СЪДЪТ (четвърти състав),

състоящ се от: г-н L. Bay Larsen, председател на състав, г-н J. Malenovský, г-н U. Lohmus, г-н M. Safjan и г-жа A. Prechal (докладчик), съдии,

генерален адвокат: г-н P. Cruz Villalón,

секретар: г-н A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 19 декември 2012 г.,

постанови настоящото

* Език на производството: френски.

Решение

- 1 С исковата си молба Европейската комисия иска от Съда да постанови, че като използва чисто количествен критерий за преценката дали физическите лица държат с търговска цел тютюневи изделия с произход от друга държава членка и като прилага този критерий за всяко отделно моторно превозно средство (а не за всяко лице) и общо за всички тютюневи изделия, с което на практика възпрепятства физическите лица да внасят тютюневи изделия от друга държава членка, когато внасяното количество надвишава 2 килограма на отделно моторно превозно средство, Френската република не е изпълнила задълженията си по Директива 92/12/ЕИО на Съвета от 25 февруари 1992 година относно общия режим за продукти, подлежащи на облагане с акциз, и държането, движението и мониторинга на такива продукти (ОВ L 76, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 9, том 1, стр. 129, наричана по-нататък „директивата“), и в частност по членове 8 и 9 от нея, както и по член 34 ДФЕС.

Правна уредба

Правна уредба на Съюза

- 2 Член 8 от Директивата гласи:

„По отношение на продукти, придобити от частни лица за свое собствено ползване и превозвани от тях, ръководният принцип на вътрешния пазар предвижда, че акцизът се събира в държавата членка на тяхното придобиване“.

- 3 Съгласно член 9 от Директивата:

„1. Без да се засягат членове 6, 7 и 8, акцизът става изискуем, когато продукти, предназначени за потребление в една държава членка, се държат в друга държава членка с търговска цел.

В този случай, акцизът се дължи в държавата членка, на чиято територия се намират продуктите, и е изискуем от държателя на стоките.

2. За да се установи, че стоките, посочени в член 8, са с търговско предназначение, държавите членки следва да вземат предвид, *inter alia*, и следното:

- търговския статус на държателя на продуктите и неговите основания за държането им,
- мястото, където се намират стоките или, ако е приложимо, вида на използвания превоз,
- всеки документ, отнасящ се до продуктите,
- естеството на продуктите,
- количеството на продуктите.

За целите на прилагането на пето тире на първото изречение, държавите членки могат да въведат примерни равнища, [но само за целите на доказването]. Тези примерни равнища не могат да бъдат по-ниски от:

- a) *Тютюневи изделия:*
цигари 800 броя;

пури (пури с тегло не повече 400 броя;

от 3 g всяка)

пури 200 броя;

тютюн за пушене 1,0 kg;

[...]“.

Френската правна уредба

- 4 Член 302 D от Code général des impôts (Общ данъчен кодекс, наричан по-нататък „CGI“) в редакцията му, която е в сила към момента на изтичане на срока, определен в мотивираното становище, изпратено на 23 ноември 2009 г. на Френската република, е предвиждал:

„I.-1. Данъчно задължение възниква: [...]

4° Без да се засяга предвиденото в [...] членове 575 G и 575 H, при констатиране във Франция на държане на алкохолни напитки и тютюневи изделия за търговски цели, за които държателят не може да докаже с придружаващ документ, фактура или касова бележка, в зависимост от случая, че за тези продукти се прилага режим на отложено плащане на данъците или че данъкът е платен във Франция [...]

При установяването дали тези продукти се държат във Франция с търговски цели администрацията взема предвид следните обстоятелства:

- a. Професионалната дейност на държателя на продуктите;
 - b. Мястото, където продуктите се намират, използваното средство за транспорт или свързаните с тях документи;
 - c. Естеството на продуктите;
 - d. Количествата на тези продукти, по-специално когато те надвишават примерните равнища, определени в член 9, [параграф] 2 от директивата [...]
- 5 Съгласно член 575 G от CGI:

„Тютюневите изделия не могат да бъдат в движение след тяхната продажба на дребно, в количество, надвишаващо 1 kg, без документ, посочен в II на член 302 M“.

- 6 Член 575 H от CGI предвижда:

„С изключение на доставчиците в складовете, продавачите в пунктовете за продажба, лицата, посочени в точка 3 на член 565, купувачите — търговци на дребно, посочени в четвърта алинея на член 568 или за количествата, определени с наредба на министъра, отговорен за бюджета, търговците на дребно, посочени в първа алинея на този член, никой не може да държи в складове, търговски помещения или в транспортни средства повече от 2 kg тютюневи изделия“.

Френската административна практика

- 7 Към момента на изтичане на срока, предвиден в мотивираното становище от 23 ноември 2009 г., уебсайтът на генералната дирекция „Мита и косвени данъци“ към Министерството на финансите гласи:

„Общи положения

Ако при вашите пътувания в страните — членки на Европейския съюз, извършите покупки за лични нужди, не сте длъжни да попълвате декларация, нито да плащате мита и такси при напускане или завръщане във Франция.

[...] За [...] тютюн общностната правна уредба предвижда примерни равнища за покупките от физически лица.

Над приложимите за тютюна [...] равнища и в зависимост от други критерии вашите покупки могат да бъдат считани за търговски от френските митнически служби. В този случай трябва да платите различните мита и такси, приложими във Франция, за всеки от тези продукти. Тези равнища се прилагат и когато напускате Франция, за да отидете в друга държава от Европейския съюз.

Тютюн

В приложение на членове 575 G и 575 H от [CGI] се прилагат следните разпоредби, считано от 1 януари 2006 г., за покупките на тютюн, извършени от физически лица в друга държава — членка на Европейския съюз, с изключение на десетте нови държави членки:

- Можете да донесете 5 стека цигари (тоест 1 кг тютюн), без да притежавате разрешение за движение.

Внимание: Този праг се прилага за индивидуално транспортно средство или при използване на колективен транспорт (над 9 превозвани лица, заедно с шофьора) — за всяко лице над 17 г.

- От 6 до 10 стека, трябва да представите опростен придружаващ документ (ОПД). При липса на ОПД контролираният пътник рискува конфискуване на тютюна и налагане на глоба. Лицето може да изостави тази стока. В този случай не му се налага глоба.

За изготвянето на този документ е достатъчно да се явите в първата френска митническа служба след преминаване на границата.

- Внасяне на повече от 10 стека цигари (или 2 кг тютюн) е забранено във всички случаи. Контролираното лице рискува да му бъдат наложени горепосочените санкции (конфискация на тютюна и глоба).

За колективните транспортни средства (самолет, кораб, автобус, влак) тези разпоредби се прилагат за всеки пътник“.

Досъдебното производство

- 8 Тъй като счита, че френското законодателството, както и френската административна практика в областта на вноса на тютюн от физически лица противоречат на Директивата, на принципа на пропорционалност и на член 28 ЕО, Комисията изпраща на 23 октомври 2007 г. официално уведомително писмо на Френската република, на което тази държава членка отговаря с писмо от 18 януари 2008 г.
- 9 На 23 ноември 2009 г. Комисията издава мотивирано становище, в което поканва Френската република да вземе всички необходими мерки, за да се съобрази със същото в срок от два месеца, считано от датата на неговото получаване. Посочената държава членка отговаря на това мотивирано становище с писмо от 22 януари 2010 г.
- 10 Тъй като счита, че представените от Френската република обяснения не са задоволителни, Комисията решава да подаде настоящия иск.

По иска

По първото твърдение за нарушение, изведено от нарушение на членове 8 и 9 от Директивата

- 11 Комисията твърди, че френските правна уредба и административна практика противоречат на директивата, и по-специално на членове 8 и 9 от същата, доколкото използват чисто количествен критерий при преценката дали тютюневите изделия се държат с търговска цел, доколкото предвидените в членове 575 G и 575 H от CGI прагове важат общо за всички държани тютюневи изделия, доколкото в случай на превоз с моторно превозно средство тези прагове се прилагат за всяко моторно превозно средство, а не за всяко лице и доколкото санкциите, предвидени за нарушение на тези членове, са особено строги.
- 12 Френската република най-напред твърди, че членове 575 G и 575 H от CGI уреждат само държането на тютюн, но не и реда и условията за облагане с акциз. Поради това тези разпоредби не попадали в приложното поле на членове 8 и 9 от Директивата. Във всички случаи френската правна уредба и административна практика не противоречали на Директивата, а предвидените санкции били пропорционални.
- 13 Следва да се припомни, че целта на Директивата е да установи известен брой правила относно държането, движението и контрола на продуктите, които подлежат на облагане с акциз, по-специално за да се осигури еднаква изискуемост на акциза във всички държави членки (Решение от 23 ноември 2006 г. по дело Joustra, C-5/05, Recueil, стр. I-11075, точка 27 и цитираната съдебна практика).
- 14 В това отношение в директивата се прави разграничение между продукти, които се държат с търговска цел, от една страна, и продукти, които се държат с лична цел, от друга (Решение по дело Joustra, посочено по-горе, точка 28).
- 15 Съгласно член 8 от Директивата за продукти, които се държат с лична цел, акциз се събира в държавата членка на тяхното придобиване (Решение по дело Joustra, посочено по-горе, точка 31). Що се отнася обаче до продуктите, които се държат с търговска цел, член 9, параграф 1 от Директивата предвижда по същество, че акцизът става изискуем в държавата членка, където се държат тези продукти.

- 16 Член 9, параграф 2 от Директивата установява няколко критерия за целите на доказването, че продуктите се държат с търговска цел. По-конкретно, както личи от самия текст на първа алинея от посочения параграф 2, за да установят, че дадени продукти се държат с търговско предназначение, държавите членки следва да вземат предвид, *inter alia*, няколко обстоятелства, като количеството на държаните продукти е само едно от тези обстоятелства. Освен това, що се отнася до това обстоятелство, втората алинея на същия параграф 2 предвижда, че държавите членки могат да въведат примерни равнища, но само за целите на доказването.
- 17 От това следва, както отбелязва генералният адвокат в точки 20 и 21 от своето заключение, че член 9, параграф 2 от Директивата не позволява на държавите членки да установят търговски цели на държането на определени продукти само въз основа на чисто количествен праг на държаните продукти.
- 18 Що се отнася до спорната правна уредба, несъмнено е вярно, както подчертава Френската република, че самият член 302 D от CGI не фиксира такъв чисто количествен праг, за да се установи, че определени продукти се държат с търговски цели.
- 19 Доколкото обаче този член предвижда, че се прилага, „[б]ез да се засяга предвиденото в [...] членове 575 G и 575 H [от CGI]“, предвидените в последните две разпоредби прагове се оказват на практика единствените релевантни елементи, с които може да се установи търговската цел на държането на продуктите, което се потвърждава и от френската административна практика. Френската република обаче не оспорва, че тези прагове имат чисто количествен характер.
- 20 Посочената държава членка поддържа също, че правната ѝ уредба и административната ѝ практика не противоречат на член 9, параграф 2 от Директивата, с мотива че посочените прагове се прилагат общо за всички държани тютюневи изделия и че при превоз с индивидуално моторно превозно средство количествата тютюн се преценяват за всяко отделно моторно превозно средство, а не за всяко лице.
- 21 В това отношение трябва да се отбележи, че както личи от член 9, параграф 2, втора алинея от Директивата, макар да имат възможност да определят прагове — които съгласно тази директива могат да са само примерни — във връзка с количеството тютюневи изделия за целите на квалификацията на държането им с търговска цел, държавите членки все пак трябва да спазват определени минимални прагове.
- 22 От една страна, тъй като установява изрично минимални прагове за няколко отделни категории тютюневи изделия, Директивата допуска държавите членки да установяват прагове с оглед на теглото и общо за всички продукти само при условие че са спазили всички тези отделни минимални прагове. Френската република не претендира, че това условие е изпълнено по отношение на праговете, предвидени в 575 G и 575 H от CGI.
- 23 От друга страна, тъй като член 9, параграф 2 от Директивата има за цел да уточни условията, при които акцизът става изискуем от държателя на продуктите по смисъла на параграф 1, втора алинея от този член, трябва да се приеме, че предвидените в член 9, параграф 2, втора алинея минимални прагове се отнасят до посочения държател и следователно се прилагат за всяко лице.
- 24 От гореизложеното следва, че като предвиждат чисто количествени прагове за установяването на търговските цели на държането на тютюневи изделия, които прагове се прилагат общо за всички продукти и в случай на превоз с моторно превозно средство се преценяват за всяко отделно моторно превозно средство, и като предвиждат освен това санкции при надхвърляне на тези прагове, френските правна уредба и административна практика противоречат на член 9 от директивата, а оттам и на член 8 от нея.

25 Ето защо първото твърдение за нарушение, изтъкнато от Комисията, е основателно.

По второто твърдение за нарушение, изведено от нарушение на член 34 ДФЕС

- 26 Комисията поддържа, че член 575 Н от CGI противоречи и на член 34 ДФЕС. Всъщност тази национална разпоредба на практика възпрепятства физическите лица да внасят във Франция тютюневи изделия с произход от друга държава членка, когато внасяното количество надвишава 2 килограма на отделно моторно превозно средство, дори когато тези количества се държат за лични нужди на физическото лице.
- 27 В това отношение следва да се напомни, че когато дадена област е предмет на пълно хармонизиране на общностно равнище, всяка свързана с нея национална мярка трябва да бъде оценявана във връзка с разпоредбите за хармонизация на тази мярка, а не с тези от първичното право (вж. Решение от 14 декември 2004 г. по дело Комисия/Германия, C-463/01, Recueil, стр. I-11705, точка 36 и цитираната съдебна практика).
- 28 В конкретния случай, както личи от точка 24 от настоящото решение, член 575 Н от CGI безспорно засяга мярка за пълно хармонизиране на начина, по който държавите членки могат да вземат предвид количеството държани тютюневи изделия за целите на квалификацията на държането им като търговско.
- 29 Доколкото обаче с второто си твърдение за нарушение Комисията иска само да се прецени с оглед на разпоредбите на първичното право национална мярка, която трябва да се преценява с оглед на разпоредбите на посочената мярка за хармонизация, това твърдение за нарушение трябва да се отхвърли.
- 30 Поради това следва да се установи, че като използва чисто количествен критерий за преценката дали физическите лица държат с търговска цел тютюневи изделия с произход от друга държава членка и като прилага този критерий за всяко отделно моторно превозно средство (а не за всяко лице) и общо за всички тютюневи изделия, Френската република не е изпълнила задълженията си по директивата, и по-специално по членове 8 и 9 от нея.

По съдебните разноски

- 31 По смисъла на член 138, параграф 1 от Процедурния правилник на Съда загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане. По силата на член 138, параграф 3 от същия правилник, ако всяка от страните е загубила по едно или няколко от предявените основания, всяка страна понася направените от нея съдебни разноски. Тъй като Комисията и Френската република частично загубват по предявените от тях основания, следва да се реши, че всяка страна понася направените от нея съдебни разноски.

По изложените съображения Съдът (четвърти състав) реши:

- 1) **Като използва чисто количествен критерий за преценката дали физическите лица държат с търговска цел тютюневи изделия с произход от друга държава членка и като прилага този критерий за всяко отделно моторно превозно средство (а не за всяко лице) и общо за всички тютюневи изделия, Френската република не е изпълнила задълженията си по Директива 92/12/ЕИО на Съвета от 25 февруари 1992 година относно общия режим за продукти, подлежащи на облагане с акциз, и държането, движението и мониторинга на такива продукти, и по-специално по членове 8 и 9 от нея.**

- 2) **Отхвърля иска в останалата му част.**
- 3) **Европейската комисия и Френската република понасят направените от тях съдебни разноски.**

Подписи